

מדינת ישראל

בתי הדין למשמעת – משרד הבריאות בירושלים

תיק בד"מ 2/9/20

תאריך: 25.10.2021

בפני חברי הועדה:

דר' דורון תודר	- יו"ר, נציג המנהל הכללי
פרופ' יוסף אלידן	- נציג הסתדרות הרופאים
עו"ד רות הורן	- נציגת היועץ המשפטי לממשלה

הקובל:

המשנה למנהל הכללי משרד הבריאות, על ידי ב"כ עוה"ד תומר דגני חנית, התובע הראשי משרד הבריאות

נגד

הנקבל:

ד"ר סעיד אלקרינאווי, על ידי ב"כ עוה"ד אביגדור פלדמן

דין וחשבון לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976

1. הקובלנה -

כנגד ד"ר סעיד אלקרינאווי רופא מורשה (רישיון מספר 38144), מומחה ברפואה פנימית (תעודה מספר 29089) וכן מומחה במחלות ריאה (תעודה מספר 3651) (להלן – **הנקבל**), הוגשה ביום 8.9.2020, קובלנה (להלן – **הקובלנה**), המייחסת לנקבל התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, כאמור בסעיף 1(41) לפקודת הרופאים [נוסח חדש], תשל"ז-1976 (להלן – **הפקודה**). זאת על כי פנה באמצעות מסרונים בעלי אופי אישי וגוון מיני, למי שהייתה, אותה עת, מטופלת של הנקבל למרות שהמטופלת הבהירה שאינה מעוניינת בהצעותיו כאמור, וכן בכך ששלח למטופלת האמורה, באמצעות בא כוחו, מכתב דרישה לפיצויים כספיים בדבר הוצאת לשון הרע לאחר שהגישה כנגדו תלונה למשטרה בעניין הטרדה מינית.

2. המלצת ביניים –

כאמור בהמלצת ביניים מיום 22.8.2021 מצאנו שהנקבל נהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בסעיף 1(41) לפקודה, שעה ששלח למטופלת, ביום 5.7.2015, מסרונים בעלי אופי אישי וגוון מיני.

עוד נזכיר שלדעתנו לא עלה ביד הקובל להרים את נטל ההוכחה לגבי מעשים נוספים שיוחסו לנקבל בכתב הקובלנה, לרבות מסרוני נוספים שלפי הנטען בקובלנה שלח הנקבל לאחר מכן, ואשר גם בעניינם יוחסה לו שם התנהלות שאינה הולמת רופא מורשה.

3. טענות הצדדים לעניין אמצעי המשמעת –

בעקבות המלצת הביניים התקיים, ביום 5.9.2021, דיון בנוכחות באי כח הצדדים והנקבל באשר לאמצעי המשמעת שראוי לנקוט בו.

ב"כ הקובל טען כי –

אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין יהא בהתליית רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, למשך חודשיים לפחות. זאת לטענתו הואיל ו –

(א) השיקול המרכזי שעל הגורם המחליט לשוות לנגד עיניו, לפי הפסיקה, הוא אינטרס הציבור בעוד שהשיקולים הנוגעים לעבריו המשמעת הם משניים אם בכלל. ב"כ הקובל הפנה לעניין זה לאמור בפסק הדין בעניין ליאור¹;

(ב) קיימות נסיבות לחומרה – הנקבל לא לקח אחריות על מעשיו והפסול שבהם, הוא לא התנצל ובחר בהתנהגות "טקטית".

על כך מלמד מכתב של עורך דין מטעמו של הנקבל המאיים בתביעת לשון הרע, אשר נשלח למטופלת בתגובה לתלונה שהוגשה כנגד הנקבל לקופת החולים שבה הוא מועסק; כך גם עולה מדבריו של הנקבל שנמסרו למשטרה, ומהאמור בתצהירו שהוגש לבית המשפט אשר דן בתביעה שהמטופלת הגישה נגדו, שם הוא גם האשים את המטופלת בשימוש ציני;

גישה דומה עלתה מהתנהלות הנקבל גם בהליך זה – הנקבל בחר שלא להעיד, טען טענות מקדמיות, הודה במיוחס לו בקובלנה אך חזר בו מהודאתו משהתברר לו שהמטופלת לא מתכוונת להעיד.

(ג) אף אם יימצא שלא להכיר בקיומן של נסיבות לחומרה, לאור האמור לעיל אין להכיר במקרה זה בנסיבות לקולא.

(ד) ב"כ הקובל ביקש ללמוד לעניין אמצעי המשמעת הראוי במקרה זה, מתקדימים אלה:

(1) פסק דינו של בית המשפט העליון בענינו של אלון אייזנר², מורה ומדריך של"ח בחטיבת ביניים שהורשע בבית הדין למשמעת של עובדי המדינה בשלושה אישומים של התנהגות שאינה הולמת עובד מדינה ובהטרדה מינית בגין דברים בעלי אופי מיני שאמר לתלמידות. באותו מקרה נגזרו על המורה נזיפה חמורה, הורדה בדרגה אחת למשך שנה, העברה מבית הספר שבו עבד לבית ספר אחר ופסילה למילוי תפקיד של מדריך של"ח במשרד החינוך למשך שנתיים.

ב"כ הקובל טען שהמקרה שנדון בפסק הדין בעניין אייזנר אמנם חמור יותר שכן מדובר במורה ובתלמידות ואולם המקרה הנדון כאן חמור יותר שכן ההודעות נשלחו למטופלת ימים ספורים לאחר שהיתה בטיפולו של הנקבל מה גם שהנקבל שב וחזר על ההודעות ששלח למטופלת.

(2) החלטה 28-13 מיום 22.9.2013 של השופט (בדימוס) סטרשנוב בערעור שהגיש האח

קבלאן, ששימש כאח בבית חולים שבו אושפזה המתלוננת, שהיתה אז חיילת בודדה מחו"ל. האח קבלאן הורשע בהטרדה מינית עקב הצעות ורמיזות מיניות חוזרות למרות שהמתלוננת הראתה לו שאינה מעוניינת בכך. על האח קבלאן נגזרו שלושה חודשי עבודות שירות, שישה חודשי מאסר על תנאי ובית הדין של עובדי המדינה גזר עליו נזיפה חמורה, הורדה בדרגה למשך ארבעה חודשים והפקעת משכורת אחת. בנוסף לכך, בעקבות קובלנה שהוגשה כנגדו הותלה רישיונו של האח קבלאן למשך חודשיים. בקביעת הענישה המשמעתית נתנה שם הדעת לנסיבות עניין יוצאות דופן בהן הנקבל נתן את הדין, על אותו מעשה, בפני שלוש ערכאות, נגזרו עליו שורה ארוכה של עונשים לרבות תקופה של שנתיים במהלכן הוא הושעה מעבודתו.

ב"כ הקובל טען כי אמנם בשונה ממקרה קבלאן הנקבל כאן אמנם ננזף בהליך שהתקיים בקופת החולים והוא נדרש לפצות את המתלוננת בסכום של 25,000 ש"ח, אך הוא לא הועבר מעבודתו ומשכורתו לא נפגעה.

ב"כ הקובל הוסיף וטען שבעניין קבלאן הובאה בחשבון גם העובדה שהנקבל הודה מתחילה במיוחס לו, ואף שמדובר שם בנסיבות חמורות יותר הואיל והנפגעת היתה

¹ ד"ר ליאור נ' שר הבריאות, פדי נט (3), 2

² עש"ם 11025/05 אלון אייזנר נ' מדינת ישראל, ניתן 25.6.2003

מאושפזת בזמן הרלבנטי בבית החולים שבו עבד הנקבל, אלא שבאותו מקרה היו שיקולים לקולא בעלי משקל מיוחד.

ב"כ הנקבל טען כי –

אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין יהא נזיפה. זאת לטענתו הואיל ו –

- (א) יש להבחין בין הטרדה מינית הנעשית פנים מול פנים, כפי שאירע בתקדימים שב"כ הקובל הסתמך עליהם, לבין הודעות הנשלחות בטלפון, כאשר המתלוננת והנקבל נמצאים במקומות שונים, מה גם שבאותם תקדימים מדובר ממילא בהתנהלות חמורה באופן משמעותי מזו שבמקרה זה. זאת כאשר בתקדים האחד שעליו הסתמך ב"כ הקובל מדובר במורה שפנה לתלמידות בפניות מיניות מובהקות ובתקדים האחר, האח קבלאן, מדובר במי שהורשע בעבירה של הטרדה מינית. בשונה מכך במקרה זה המשטרה החליטה לסגור את התיק משלא נמצא שמדובר בהטרדה מינית.
- (ב) יש לזכור שהמטופלת לא דחתה את הנקבל על הסף, כאשר בתחילה התקיים בינה לבין הנקבל דו-שיח מסורני שיה בו אופי של פלרט, אז המטופלת גם שלחה לנקבל בתגובה אימוג'י של פרצוף מחייך ולא דחתה את פניותיו.
- (ג) לא מדובר במקרה זה בהתנהלות הנקבל אגב טיפול רפואי.
- (ד) מדובר במה שאירע לפני כשש שנים, מאז הנקבל המשיך בעבודתו ולא הוגשה תלונה כשלהי כנגדו. מאידך, הנקבל נתבע בהליך אזרחי לשלם פיצוי למטופלת והתקיים בעניינו הליך משמעותי בקופת החולים שבה הוא מועסק.
- (ה) ספק אם היה מקום להגשת הקובלנה, מה גם שהמטופלת לא הגיעה ליתן עדות, לא ניתן היה לקבל ממנה הסבר מדוע היא לא דחתה את פניותיו של הנקבל מתחילה, ואף לא ניתן היה לקבל ממנה התייחסות לפגיעה עקב המסרונים שקיבלה מהנקבל.
- (ו) ב"כ הקובל מבקש להטיל על הנקבל עונש בהתחשב במה שטען פרקליטו של הנקבל.
- (ז) הנקבל הודה מתחילה במיוחדס לו הן בהליך המשמעותי שהתקיים בקופת החולים והן בהליך שהתקיים בתביעת הפיצוי שהגיש המטופלת.

4. דיון והמלצה –

בפסק הדין בעניין סבין³ התייחס בית המשפט העליון לשיקולים רלוואנטים בקביעת העונש המשמעותי באמרו, בין היתר: " יש לנקוט לעניין זה אמת מידה גמישה, אשר תאפשר להביא בחשבון, בכל מקרה ומקרה, גם את חומרת הסכנה הנשקפת לציבור מהישנות מעשיו של הרופא, אך גם ערכים, צרכים ואינטרסים לגיטימיים אחרים, עליהם באה הענישה המשמעותית-מקצועית להגן. בין אלו ניתן למנות את האינטרס בהרתעה כללית... את הצורך בשמירה על כבוד המקצוע וזאת אמון הציבור במקצוע ...".

יש לזכור, כי מעשיו הבלתי הולמים של רופא, כמו גם התגובה העונשית אשר באה בעקבותיהם, אינם מתרחשים בחלל הריק, ויש בהם כדי להשפיע הן על ציבור העוסקים במקצוע, מחד גיסא, והן על כלל הציבור, לרבות על המטופלים והמטופלים בכוח... מאידך גיסא. ראוי אפוא, כי בתהליך עיצובה של התגובה העונשית המשמעותית ייתן ביטוי הולם למצב דברים זה, ויועבר מסר ברור בכל האמור לכללי האסור והמותר במסגרת פעילותו המקצועית של רופא, ולעתים גם מחוץ לה."

"מובן, כי לצד שיקולים אלו יש מקום להביא בחשבון גם את נסיבותיו האישיות המיוחדות של הרופא, אשר עומד לדין משמעותי, וגם רשימת השיקולים בכגון דא אינה סגורה..."

עמדנו על כך, בהחלטת הביניים, שאף שלא מדובר בהטרדה מינית כהגדרתה בחוק ואף שמדובר במסרונים שהנקבל שלח למטופלת כאשר קיים מרחק פיזי ביניהם, מדובר בשיח שאין לו מקום בקשר שבין רופא לבין מטופלו וכי בהתנהלותו הנקבל חצה קו אדום המפריד בין המצופה והנדרש מרופא מורשה, לבין מה שמצוי בתחום האסור על רופא בקשר כאמור. כאמור שם, במערכת היחסים שבין רופא ומטופלו אין מקום לפניה כגון זו של הנקבל במיסרון הראשון "חלמתי עליך חלום רומנטי", או למה שכתב הנקבל בהמשך "גם אני לא מסוג האנשים האלו אבל יש לי משיכה".

³ עא 50/91 ד"ר אדגר סבין נ' שר הבריאות, פ"ד מז(1) 27

נקדים ונבהיר שאיננו סבורים שבעניין זה מתקיימות נסיבות לחומרה כטענת ב"כ הקובל, או שבנסיבות העניין אין מקום להכיר בנסיבות לקולא, ככל שקיימות כאלו.

הנקבל אמנם לא העיד בהליך זה ואולם עיון בעדות הנקבל אשר ניתנה במהלך הדיון בתביעה לפיצוי שהמטופלת הגישה כנגדו וכן בדבריו כפי שהועלו בפרוטוקול שיחת הבירור שהתקיימה אצל ד"ר בועז לב ועו"ד שרה שר-לב (ת/4), מלמדים על כך שהנקבל הודה בכל מה שיוחס לו כשהוא חזר פעם ויותר על כך שהוא מודע לכך שההתכתבות עם המטופלת לא היתה במקומה, כי הוא מודע לכך שחרג מהמותר והראוי ביחסים שבין רופא ומטופליו וכי הוא מצר על כך. העולה מדברי הנקבל האמורים לא מתיישב עם טענת ב"כ הקובל כי מדובר במי שלא לקח אחריות על מעשיו או כי מדובר במי שלא התנצל. כך גם לא מצאנו בדברי הנקבל המתועדים בתרשומת שנערכה במשטרה תמוכין לטענת ב"כ הקובל האמורה.

איננו סבורים שהטענות שבו בחר עורך דינו של הנקבל בהליך זה ראוי שיהווה שיקול לחומרה בהחלטה בדבר אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין. כך גם אין בידנו לקבוע כי יש לראות כנסיבה לחומרה את העובדה שעורך דינו של הנקבל שלח למטופלת מכתב המאיים בתביעת לשון הרע, לאחר שהמטופלת הגישה תלונה לקופת החולים שבה עבד הנקבל. הן הנקבל והן המטופלת לא העידו בפנינו ואין בפנינו תשתית עובדתית על העומד ברקע אותו מכתב.

זאת ועוד איננו סבורים שניתן ללמוד לעניין זה מהתקדימים שהובאו על ידי ב"כ הקובל. בשני התקדימים האמורים מדובר במקרים חמורים באופן משמעותי מנסיבות עניין זה, כאשר באחד גם מדובר במעשים המיוחסים לנקבל במהלך עבודתו בבית חולים בזמן שבו המתלוננת היתה מאושפזת בו, ובמקרה השני מדובר באמרות שנאמרו על ידי מורה לתלמידותיו בנוכחותן ושתוכנן חמור באופן משמעותי מתוכן המסרונים ששלח הנקבל למטופלת.

מאידך, איננו סבורים שהעובדה שהמטופלת לא דחתה תחילה את פניותיו של הנקבל מהווה שיקול לקולא. כאמור לעיל למסרונים ששלח הנקבל למטופלת אין מקום ביחסים שבין רופא ומטופליו, אף אם מדובר במטופלת שלא מסרבת להענות לפניותיו או מגיבה כמי שעשויה להענות להן. החובה והאחריות שלא להקלע לשיח כגון זה ולשמור על גבולות ברורים באשר לקשר שבינו לבין מטופליו, מוטלת על הרופא ורופא שאינו ממלא חובה כאמור נוהג בדרך שאינה הולמת רופא מורשה ואף פוגע באמון הציבור ברופאים.

למול משמעות התנהלותו של הנקבל נתנו דעתנו לכך שמדובר במה שאירע לפני כשש שנים שבמהלכן לא הוגשה תלונה נוספת כנגדו, כמו גם לכך שהנקבל נאלץ להתמודד גם עם הליך משמעותי נוסף במסגרת עבודתו בקופת החולים וכן עם תביעה לפיצוי שהמטופלת הגישה כנגדו.

בסיכום –

לאחר ששקלנו את כל האמור לעיל המלצתנו הינה כי כנגד הנקבל ינקט אמצעי משמעת של נזיפה.

פרופ' יוסף אלידן
חבר הוועדה

רותי הורן, עו"ד
נציגת היועץ המשפטי
לממשלה

ד"ר דורון תודר
יו"ר הוועדה